

Αθήνα, 5 Μαρτίου 2026

**ΑΞΟΝΕΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΣΤΙΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ
ΕΝΑΝΤΙ ΤΩΝ ΚΙΝΔΥΝΩΝ ΠΟΥ ΑΝΑΚΥΠΤΟΥΝ
ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ
ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΛΓΟΡΙΘΜΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ**

Συναδέλφισσες, Συνάδελφοι,

Ο κλάδος μας βρίσκεται μπροστά σε μία σημαντική ανατροπή της εργασιακής καθημερινότητάς του, όπως τουλάχιστον για πολλά χρόνια είχαμε μάθει να τη βιώνουμε.

Η αναμενόμενη μαζική εισαγωγή συστημάτων «Τεχνητής Νοημοσύνης» («AI») σε όλους τους τομείς και τις εκφάνσεις της τραπεζικής, καθώς και η ήδη παρατηρούμενη χρήση εφαρμογών «AI» από τις εργοδότες Τράπεζες, δεν συνιστούν απλώς μια τεχνική αναβάθμιση έργων και λειτουργιών, αλλά εγκυμονούν σοβαρούς κινδύνους δομικής μεταβολής του περιεχομένου της ίδιας της εργασίας μας.

Οι εφαρμογές αυτές:

- **Εισάγουν, κατά κανόνα, ένα καθεστώς ψηφιακής εντατικοποίησης και αδιαφανούς επιτήρησης.** Ειδικά η «**Αλγοριθμική Διοίκηση**» καθορίζει οργανωτικές πρακτικές, οι οποίες αποσκοπούν στην αύξηση της παραγωγικότητας, χωρίς, όμως, να διασφαλίζεται πως υπόκεινται σε έλεγχο, ώστε να μην εξασκούνται με αυθαίρετο τρόπο, υπονομεύοντας τα δικαιώματα των εργαζομένων.
- **Επηρεάζουν την εργασία σε πολλαπλά επίπεδα και διαστάσεις της, όπως:**
 - τις αμοιβές μας, με αλλαγές στη διάρθρωση και τα εφαρμοζόμενα συστήματα υπολογισμού,
 - τη σταθερότητα και τις προοπτικές της,
 - τη διάρκεια και την ποιότητα του χρόνου της,
 - τις αναγκαίες δεξιότητες και τις διακριτικές ευχέρειές της (**discretions**),
 - την έντασή της,
 - τις φυσικές και υλικοτεχνικές συνθήκες παροχής της και
 - το ψυχικό και κοινωνικό περιβάλλον της.

Η λειτουργία υπό **το καθεστώς ενός «αόρατου επόπτη»**, ο οποίος μετράει χρόνους και καταγράφει συμπεριφορές, χωρίς να λαμβάνει υπόψη σοβαρά τον ανθρώπινο παράγοντα, **εκτινάσσει το εργασιακό άγχος (Technostress)**, τείνει σε **αμφιλεγόμενης νομιμότητας επιτήρηση**, που, με **μαθηματική ακρίβεια, οδηγεί στην επαγγελματική εξουθένωση (Burnout) του εργαζόμενου**, εάν δεν ληφθούν εγκαίρως ικανά και αναγκαία μέτρα.

Οι Γραμματείες της Ο.Τ.Ο.Ε., Χρηματοπιστωτικού Συστήματος και Υγιεινής – Ασφάλειας στην Εργασία και Τραπεζικής Ασφάλειας, εστιάζοντας στους κινδύνους που ελλοχεύουν για την ψυχική και τη σωματική υγεία των τραπεζοϋπαλλήλων, αλλά και ευρύτερα για το κοινωνικό περιβάλλον της εργασίας μας, **θεωρούν επιβεβλημένο να ενημερώσουν και να θέσουν σε εγρήγορση τα Πρωτοβάθμια Σωματεία – Μέλη της Ομοσπονδίας**, αλλά και όλους τους εργαζόμενους στον κλάδο μας.

ΤΟ ΝΕΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΩΣ «ΑΣΠΙΔΑ» ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Οι Διοικήσεις των Τραπεζών δεν έχουν «λευκή επιταγή» για τις παραπάνω τεχνολογικές εφαρμογές.

Η εισαγωγή της «**Τεχνητής Νοημοσύνης**» και της «**Αλγοριθμικής Διοίκησης**» στην καθημερινότητα της δουλειάς μας, υπόκειται σε αυστηρότατους νομικούς περιορισμούς, τους οποίους οι Τράπεζες οφείλουν να σέβονται, αλλά και να εφαρμόζουν. Ειδικότερα:

1. **Τον Ευρωπαϊκό Κανονισμό για την «Τεχνητή Νοημοσύνη» (AI Act – 2024/1689)**, όπου σύμφωνα με το Άρθρο 26, τα συστήματα που ενσωματώνουν χρήση AI και χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση απόδοσης, την ανάθεση καθηκόντων και την παρακολούθηση της απόδοσης των εργαζομένων κατατάσσονται στην κατηγορία «Υψηλού Κινδύνου» (High Risk AI Systems), με την ενημέρωση και τη διαβούλευση με τους εκπροσώπους των εργαζομένων πριν την εφαρμογή τους, να είναι υποχρεωτική.
2. **Τον Γενικό Κανονισμό Προστασίας Δεδομένων 2016/679 (Άρθρο 22)** που προβλέπει, μεταξύ άλλων, ότι ο εργαζόμενος έχει το δικαίωμα να μην υπόκειται σε απόφαση που λαμβάνεται αποκλειστικά βάσει αυτοματοποιημένης επεξεργασίας. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης του εργοδότη, έχει δικαίωμα αποζημίωσης.
3. **Τον Νόμο 4961/22 (Άρθρο 9)** που υποχρεώνει για πληροφόρηση των εργαζομένων για τα συστήματα «**Τεχνητής Νοημοσύνης**» που επηρεάζουν οποιαδήποτε διαδικασία λήψης αποφάσεων σχετικά με το ανθρώπινο δυναμικό, πολλώ δε μάλλον όταν υπάρχει αντίκτυπος στις συνθήκες εργασίας, στην επιλογή, στην πρόσληψη ή στην αξιολόγηση των εργαζομένων.
4. **Την Κοινή Δήλωση των Ευρωπαίων Κοινωνικών Εταίρων του κλάδου μας για τις εργασιακές διαστάσεις της «Τεχνητής Νοημοσύνης»** που θεσπίζει κοινά συμφωνημένα πρότυπα για την ΤΝ, τα οποία θέτουν σαφή όρια και άξονες προστασίας των τραπεζοϋπαλλήλων στις ευρωπαϊκές Τράπεζες.
5. **Τον Κώδικα Νόμων για την Υγεία & Ασφάλεια (Ν. 3850/2010)**, όπου ο εργοδότης υποχρεούται να διαβουλευτεί με τις **Επιτροπές Υγιεινής και Ασφάλειας** για κάθε μέτρο που επιδρά στην υγεία, συμπεριλαμβανομένης της ψυχικής υγείας.
6. **Τις ρυθμίσεις – πλαίσιο της Κλαδικής Σ.Σ.Ε. Ο.Τ.Ο.Ε. – Τραπεζών 2025 – 2027 (Άρθρο 47 Κωδικοποιημένης Σ.Σ.Ε.)**, με ειδικές αναφορές:
 - i. στην υπεύθυνη και δίκαιη χρήση της «**Τεχνητής Νοημοσύνης**»,
 - ii. στην αρχή της, σε κάθε περίπτωση, ανθρώπινης εποπτείας, με διασφάλιση της διαφάνειας και της αμεροληψίας,
 - iii. στη διαρκή αναβάθμιση των δεξιοτήτων των εργαζομένων για διασφάλιση της ομαλής προσαρμογής τους στις τεχνολογικές εξελίξεις, καθώς και
 - iv. στην κομβική σημασία του κοινωνικού διαλόγου για τη διαχείριση των αντίστοιχων εργασιακών αλλαγών.

Η **Ο.Τ.Ο.Ε.** είναι η πρώτη πανελλαδικά Ομοσπονδία που ενέταξε στην **Κλαδική Σ.Σ.Ε.** ρυθμίσεις για την εφαρμογή της «**Τεχνητής Νοημοσύνης**», οι οποίες ήδη εξειδικεύονται μέσω **Επιχειρησιακών Σ.Σ.Ε.** από τα **Πρωτοβάθμια Σωματεία – Μέλη** της.

Στο πλαίσιο αυτό, είναι άμεσα επιβεβλημένο οι **Σύλλογοι εργαζομένων να διεκδικήσουν από τις Τράπεζες την πλήρη εφαρμογή των θεσμικά προβλεπόμενων έναντι της μαζικής εισαγωγής συστημάτων «Τεχνητής Νοημοσύνης», αλλά και της χρήσης εφαρμογών «Αλγοριθμικής Διοίκησης», με βάση τους ακόλουθους άξονες:**

1. **Καμία Εφαρμογή χωρίς Ενημέρωση και Διαβούλευση:** Να μην επιτρέπεται η λειτουργία οποιουδήποτε αλγοριθμικού συστήματος αξιολόγησης ή στοχοθεσίας, με ή χωρίς χρήση «**Τεχνητής Νοημοσύνης**», εάν δεν έχει προηγηθεί αναλυτική ενημέρωση της συλλογικής εκπροσώπησης για τις παραμέτρους λειτουργίας του και διαβούλευση για την εκτίμηση και την τυχόν αναγκαία αντιμετώπιση των επιπτώσεων στους εργαζόμενους.

2. **Επικαιροποίηση της Μελέτης Επαγγελματικού Κινδύνου:** Απαίτηση για άμεση αναθεώρηση της **Γραπτής Εκτίμησης Επαγγελματικού Κινδύνου**, ώστε να συμπεριληφθούν και να αξιολογηθούν οι νέοι **Ψυχοκοινωνικοί Κίνδυνοι** που προκύπτουν από την ψηφιακή επιτήρηση και τις πάσης φύσεως εφαρμογές «**Τεχνητής Νοημοσύνης**» ως εργαλεία διαχείρισης ανθρώπινου δυναμικού.
3. **Ανθρώπινη Εποπτεία (Human-in-the-loop):** Καμία απόφαση δεν πρέπει να λαμβάνεται αποκλειστικά από αυτοματοποιημένα συστήματα, π.χ. αποφάσεις για την αξιολόγηση απόδοσης, την υπηρεσιακή εξέλιξη κ.λπ.

Κατά συνέπεια, καθίσταται περισσότερο από ποτέ απαραίτητη η λειτουργία **Διμερών Επιτροπών Συστηματικής Παρακολούθησης – Αξιολόγησης Εφαρμογών «Τεχνητής Νοημοσύνης» και «Αλγοριθμικής Διοίκησης»** σε κάθε Τράπεζα, καθώς και η παρακολούθηση της ορθής εφαρμογής των προβλέψεων του Ευρωπαϊκού Κανονισμού EU AI Act για εφαρμογές που ενσωματώνουν, είτε μερικώς, είτε ολικώς, «**Τεχνητή Νοημοσύνη**» και γενικότερα για κάθε ψηφιακή – αλγοριθμική εφαρμογή που επηρεάζει τα δικαιώματα των εργαζομένων, με την αδιάλειπτη νομική και εξειδικευμένη τεχνική υποστήριξη να είναι άκρως απαραίτητη και επιβεβλημένη, ώστε να προλαμβάνονται τυχόν εργοδοτικές αυθαιρεσίες.

Η τεχνολογία οφείλει να υπηρετεί τον άνθρωπο.

Τα οφέλη, οι επιπλέον υπεραξίες και τα κέρδη για τις Τράπεζες και τους μετόχους τους, αντίστοιχα, από τα ταχέως αναπτυσσόμενα ψηφιακά συστήματα και τις αλγοριθμικές εφαρμογές, με ή χωρίς «**Τεχνητή Νοημοσύνη**», είναι προφανή.

Από την πλευρά μας, πρέπει να θέσουμε τους αναγκαίους περιορισμούς στους κινδύνους, να απαιτήσουμε ισχυρές πρακτικές προστασίας της εργασίας και των συλλογικών μας δικαιωμάτων και να διασφαλίσουμε τους όρους με τους οποίους θα υπάρξουν οφέλη και για τους εργαζόμενους.

Η «**Τεχνητή Νοημοσύνη**» θα είναι ωφέλιμη μόνο εάν είμαστε σε θέση να την ελέγχουμε ποιοτικά και ποσοτικά απόλυτα, με γνώση και υπευθυνότητα.

Η **Ο.Τ.Ο.Ε.** θα σταθεί θεματοφύλακας αρχών και αξιών, διεκδικήσεων και κατακτήσεων, αρωγός στον αναφαίρετο, επιβεβλημένο και δίκαιο αγώνα των Πρωτοβάθμιων Σωματείων – Μελών της, ώστε να εμπεδωθεί, σε κάθε χώρο εργασίας και συνολικά σε όλους, διαφάνεια και σεβασμός στον παράγοντα άνθρωπο και τις ζωτικές του ανάγκες, στην εργασία και την προσωπικότητα του κάθε τραπεζοϋπαλλήλου και συνολικά του κλάδου μας, χωρίς να παραλείπεται βέβαια η μέριμνα για τους πελάτες και το κοινωνικό σύνολο.

Με συναδελφικούς χαιρετισμούς,

Για τις Γραμματείες της **Ο.Τ.Ο.Ε.**

Ο Γραμματέας Χρηματοπιστωτικού Συστήματος

Ιωάννης Πούπκος

Ο Γραμματέας Υγιεινής – Ασφάλειας στην Εργασία και Τραπεζικής Ασφάλειας

Κωνσταντίνος Φράγκος

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΟΡΙΣΜΩΝ

Αλγοριθμική Διοίκηση: Σύστημα οργάνωσης, εποπτείας και ελέγχου της εργασίας, με υπαγωγή της διοικητικής διαδικασίας σε αυτοματοποιημένα συστήματα, όπου η ανάθεση εργασιών, η επιτήρηση και η αξιολόγηση του ανθρώπινου δυναμικού διενεργούνται αποκλειστικά βάσει μαθηματικών μοντέλων και συλλογής δεδομένων, υποκαθιστώντας την ανθρώπινη κρίση.

Τεχνητή Νοημοσύνη: Ορίζεται ως η ικανότητα υπολογιστικών συστημάτων να προσομοιώνουν ανώτερες ανθρώπινες γνωστικές λειτουργίες, όπως η μάθηση από δεδομένα, η αναγνώριση προτύπων, η πρόβλεψη, η λογική και η προσαρμοστικότητα και να επεξεργάζονται ογκώδη δεδομένα με σκοπό τη λήψη αποφάσεων, την επίλυση σύνθετων προβλημάτων ή και την ανάληψη δράσης (**Agent AI**) με ταχύτητα ανέφικτη για τον ανθρώπινο εγκέφαλο.